# ĢENERĀLADVOKĀTA JANA MAZAKA [*JÁN MAZÁK*] SECINĀJUMI,

sniegti 2008. gada 12. jūnijā [1]

## I — Ievads

1. Ar šo apelācijas sūdzību *MASDAR (UK) Ltd* (turpmāk tekstā — "*Masdar*") lūdz Tiesu atcelt Pirmās instances tiesas (piektās palātas) 2006. gada 16. novembra spriedumu lietā T-333/03 *Masdar*/Komisija [2] (turpmāk tekstā — "pārsūdzētais spriedums"), ar kuru Tiesa noraidīja *Masdar* prasību par zaudējumu, ko Kopienu atbalsta projektu ietvaros radījusi nemaksāšana par tā sniegtajiem pakalpojumiem, atlīdzību saskaņā ar EKL 235. un 288. pantu. Tas prasa no Komisijas EUR 448 947,78 atlīdzību, kā arī procentus.

2. Apelācijas sūdzībā galvenokārt rodas jautājums, vai Pirmās instances tiesa pamatoti ir atzinusi, ka šīs lietas faktiskajā un tiesiskajā situācijā, kad atbilstoši Kopienas atbalsta programmai Komisijas (galvenā) uzņēmēja apakšuzņēmējs no galvenā uzņēmēja nesaņem samaksu par tā sniegtajiem pakalpojumiem, nevar uzskatīt, ka Komisijai, pamatojoties uz nepamatotas iedzīvošanās aizlieguma, neuzdotās lietvedības, tiesiskās paļāvības aizsardzības vai rūpības pienākuma principiem, ir jāmaksā apakšuzņēmējam kompensācija.

## II — Prāvas rašanās fakti

3. Pārsūdzētajā spriedumā prāvas rašanās fakti, kas ir pašreizējā strīda pamatā, bija šādi:

"2. 1994. gada sākumā Kopienas programmas par tehnisko palīdzību Neatkarīgo valstu savienībai (*TACIS*) ietvaros starp Komisiju, ko pārstāvēja "Ārējo ekonomisko attiecību" ģenerāldirektorāta (ĢD) ģenerāldirektora vietnieks, un *Helmico SA*, ko pārstāvēja tā izpilddirektors, tika noslēgts līgums ar numuru MO.94.01/01.01/B002. Šī līguma (turpmāk tekstā — "Moldovas līgums")

1 — Oriģinālvaloda — angļu.
2 — Krājums, II-4377. lpp.

nosaukums bija "Palīdzība privātas lauksaimnieku apvienības izveidošanai", un tas bija ietverts projektā ar numuru TACIS/FD MOL 9401 (turpmāk tekstā — "Moldovas projekts").

3. 1996. gada aprīlī *Helmico* un prasītājs noslēdza apakšuzņēmuma līgumu, ar kuru *Helmico* uzticēja prasītājam kā apakšuzņēmējam sniegt dažus Moldovas līgumā paredzētus pakalpojumus.

4. 1996. gada 27. septembrī starp Komisiju, ko pārstāvēja "Ārējo ekonomisko attiecību" ĢD ģenerāldirektora vietnieks, un *Helmico*, kuru pārstāvēja tā izpilddirektors, tika noslēgts *TACIS* līgums ar numuru RU 96-5276-00. Saskaņā ar šo līgumu (turpmāk tekstā — "Krievijas līgums") *Helmico* apņēmās Krievijā sniegt pakalpojumus atbilstoši projektam ar nosaukumu "Federālā sēklu sertifikācijas un pārbaudes sistēma", kuram bija piešķirts numurs FD RUS 9502 (turpmāk tekstā — "Krievijas projekts").

5. 1996. gada decembrī *Helmico* un prasītājs Krievijas projekta ietvaros noslēdza apakšuzņēmuma līgumu, kas ļoti lielā mērā bija līdzīgs tam, kurš 1996. aprīlī tika noslēgts saistībā ar Moldovas projektu.

6. 1997. gada beigās prasītājs sāka uztraukties par kavējumiem maksājumos, kas bija jāveic *Helmico*, kurš savam attaisnojumam norādīja, ka šajos nokavējumos ir vainojama Komisija. Prasītājs sazinājās ar Komisijas dienestiem un uzzināja, ka minētajā datumā tā ir samaksājusi visus *Helmico* rēķinus. Sīkākas pārbaudes ļāva prasītājam atklāt, ka *Helmico* novēloti vai nepareizi informējis prasītāju par maksājumiem, ko tas saņēmis no Komisijas.

7. 1998. gada 2. oktobrī notika *Masdar* izpilddirektora un Komisijas pārstāvju sanāksme.

8. 1998. gada 5. oktobrī Komisijas dienesti pa faksu nosūtīja vēstuli *Helmico*. Šajā vēstulē Komisija darīja zināmas savas bažas par to, ka konsorcija *Helmico* locekļu atšķirīgie viedokļi var apdraudēt Krievijas projekta īstenošanu, un uzsvēra, ka tā piešķir lielu nozīmi Krievijas līguma noteikumu ievērošanai un Krievijas projekta panākumiem. Tā lūdza *Helmico* sniegt garantijas, iesniedzot deklarāciju, kuru kopīgi parakstījis *Helmico* un prasītājs un kurā būtu norādīts, ka tie pilnībā ir vienojušies par Krievijas līguma noteikumu ievērošanu un ka Krievijas projekts tiks atbilstoši īstenots noteiktajos termiņos. Vēstulē bija precizēts, ka gadījumā,

ja šāda deklarācija netiks saņemta līdz pirmdienai, 1998. gada 12. oktobrim, Komisija izmantos citus līdzekļus, lai nodrošinātu minētā projekta īstenošanu saskaņā ar Krievijas līguma noteikumiem.

9. 1998. gada 6. oktobrī nosūtot faksu, *Helmico* atbildēja Komisijas dienestiem, ka atšķirības konsorcija locekļu viedokļos ir novērstas un ka Krievijas projekta īstenošana nekādā veidā nav apdraudēta. Šajā atbildē bija precizēts, ka konsorcija locekļi vienojušies, ka visi turpmākie maksājumi, tostarp tie, kas veicami atbilstoši rēķiniem, kuru sagatavošana saistībā ar Krievijas projektu vēl joprojām nav pabeigta, tiks ieskaitīti prasītāja norādītajā bankas kontā, nevis *Helmico* bankas kontā. Tajā arī bija norādīts:

"Tika panākta vienošanās arī par to, ka līgumu pārvaldība no šodienas tiks nodota *Masdar* prezidentam *S.* Vai jūs varētu ar mums sazināties, cik vien iespējams drīz, lai apstiprinātu, ka jūs pieņemat šos grozījumus?"

10. Šo vēstuli bija parakstījis *T.* kā *Helmico* izpilddirektors, un tajā bija iekļauta šāda ar roku rakstīta piezīme: "Apstiprināts, *S.*, *Masdar*, 1998. gada 6. oktobris".

11. Šādā pašā veidā formulētu un tajā pašā datumā nosūtītu vēstuli, ko parakstījis arī *Masdar* prezidents, *Helmico* nosūtīja Komisijai saistībā ar summām, kuras jāmaksā atbilstoši Moldovas līgumam.

12. 1998. gada 7. oktobrī *Helmico* nosūtīja Komisijai vēl divas vēstules, ko bija parakstījis *T.*, kā arī *Masdar* vārdā — *S.*

13. 1998. gada 8. oktobrī *Helmico* uzrakstīja divas vēstules par "līgumiem" atbildīgā Komisijas dienesta attiecīgo projektu vadītājiem, lai lūgtu tos visus turpmākos maksājumus Krievijas līguma un Moldovas līguma ietvaros ieskaitīt citā uz *Helmico* vārda Atēnās atvērtā kontā. Šo vēstuļu beigās ir norādīts:

"Šos norādījumus *Helmico* nevar atsaukt bez rakstiskas *Masdar* prezidenta *S.* piekrišanas. Mēs jums būsim pateicīgi, ja jūs informēsiet *Masdar* par maksājumu procedūras virzību un datumu, kurā maksājumi tiks veikti."

14. 1998. gada 8. oktobrī *Helmico* un prasītājs parakstīja vienošanos, pilnvarojot *Masdar* prezidentu pārskaitīt līdzekļus no abiem Komisijai 1998. gada 7. un 8. oktobrī nosūtītajās vēstulēs minētajiem kontiem.

15. 1998. gada 10. novembrī Komisija izdeva projekta beigu ziņojumu par Krievijas projektu. Četras no sešām vērtēšanai nodotajām kategorijām saņēma vērtējumu "ļoti labi", viena — "labi" un vēl viena "kopumā apmierinoši". 1999. gada 26. februārī Komisija izdeva projekta beigu ziņojumu par Moldovas projektu, kurā divas no vērtēšanai nodotajām kategorijām saņēma vērtējumu "labi" un četras pārējās "kopumā apmierinoši".

16. 1999. gada februārī Komisijas ierēdņi uzsāka Moldovas un Krievijas projekta revīziju. Krievijas projekta revīzija tika pabeigta 1999. gada aprīlī. Moldovas projekta revīzija netika pabeigta 1999. gada jūlijā.

17. 1999. gada 29. jūlijā Komisijas dienesti nosūtīja prasītājam vēstuli, kurā tie norādīja, ka, tā kā Komisija ir informēta par finanšu pārkāpumiem starp *Helmico* un prasītāju Krievijas līguma un Moldovas līguma izpildes laikā, tā ir apturējusi visus vēl neveiktos maksājumus un ir uzsākusi pilnīgu revīziju, lai noskaidrotu, vai, izpildot Krievijas līgumu un Moldovas līgumu, Kopienu līdzekļi ir izmantoti ļaunprātīgi. Apzinoties prasītāja finansiālās grūtības, Komisija tam darīja zināmu, ka Krievijas projekta ietvaros tā piedāvāja summu EUR 200 000 apmērā ieskaitīt *Helmico* kontā, kas minēts norādījumos, kurus šī sabiedrība nosūtīja 1998. gada 8. oktobrī.

18. Summa EUR 200 000 apmērā minētajā kontā tika ieskaitīta 1999. gada augustā un pēc tam tika pārskaitīta uz prasītāja kontu.

19. Laika posmā no 1999. gada decembra līdz 2000. gada martam *Masdar* prezidents rakstīja vairākiem Komisijas ierēdņiem, kā arī par ārējām attiecībām atbildīgajam Komisijas loceklim Patenam [*Patten*]. Viens no dažādajiem uzdotajiem jautājumiem bija saistīts ar samaksu par *Masdar* sniegtajiem pakalpojumiem.

20. 2000. gada 22. martā Komisijas vispārējā ārējo attiecību dienesta ģenerāldirektors rakstīja *Masdar* prezidentam, lai viņu informētu par to, ka:

"Intensīvu apspriežu beigās (kurās bija paredzētas vairākas iespējas, tostarp pilnīga norēķināšanās par abiem līgumiem, *Masdar* kontā ieskaitot papildu maksājumus, kas aprēķināti atkarībā no jūsu veiktajiem darbiem un izdevumiem) Komisijas dienesti beidzot nolēma atgūt līdzekļus, kas iepriekš izmaksāti līgumslēdzējam *Helmico*. No tiesību viedokļa šķiet, ka visi maksājumi, kas veikti tieši *Masdar* (pat ja tie veikti, izmantojot *Helmico* bankas kontu, attiecībā uz kuru jums ir pilnvarojums), *Helmico* maksātnespējas gadījumā tiks uzskatīti par *Helmico* administratoru vai parādnieku slepenu darbību; turklāt nav skaidrs, vai strīda gadījumā starp *Helmico* un *Masdar* Eiropas Komisijas izmaksātie līdzekļi noteikti paliks *Masdar* īpašumā, kā to vēlas Komisija."

21. 2000. gada 23. martā Komisija nosūtīja *Helmico* vēstuli, lai darītu tam zināmu savu atteikumu samaksāt atlikušos rēķinus un pieprasītu tam atmaksāt EUR 2 091 168,07 lielu kopējo summu. Komisija šādi rīkojās pēc tam, kad uzzināja, ka, izpildot Moldovas līgumu un Krievijas līgumu, *Helmico* bija rīkojies krāpnieciski.

22. 2000. gada 31. martā prasītājs pret *Helmico* iesniedza prasību Anglijas un Velsas *High Court of Justice*, *Queen's Bench Division*, kurā tas lūdza samaksāt par pakalpojumiem, kas sniegti saskaņā ar apakšuzņēmuma līgumu, īstenojot Moldovas līgumu un Krievijas līgumu, kopumā par summu EUR 453 000 apmērā.

23. 2000. gada 4. aprīlī Komisija atbilstoši Finanšu regulas [1977. gada 21. decembra Finanšu regula, ko piemēro attiecībā uz Eiropas Kopienu pamatbudžetu (OV L 356, 1. lpp.)] 28. panta 2. punktam izdeva divus oficiālus *Helmico* adresētus iekasēšanas rīkojumus. Šo dokumentu saturs prasītāja advokātiem tika darīts zināms 2002. gada 1. februārī (skat. šī sprieduma 36. punktu).

24. 2000. gada 15. jūnijā par ārējām attiecībām atbildīgajam Komisijas loceklim *Masdar* prezidents nosūtīja faksu, kurā viņš paziņoja:

"Ir pagājuši 18 mēneši kopš mēs brīdinājām Eiropas Komisiju par grūtībām, kas mums saistībā ar diviem iepriekš minētajiem projektiem radušās attiecībās ar mūsu partneriem *Helmico*. Mēs bijām saņēmuši apstiprinājumu tam, ka tad, ja mēs turpināsim īstenot projektus, Eiropas Komisija parūpēsies par to, ka mums tiek izmaksāta atlīdzība par sniegtajiem

pakalpojumiem. Mēs turpinājām finansēt un īstenot abus projektus jūsu vārdā, sedzot lielas papildizmaksas, lai gan apzinājāmies, ka *Helmico* ir apkrāpis *Masdar* un ka šie līdzekļi, iespējams, vairs nebūs atgūstami."

25. Komisijas locekļa 2000. gada 25. jūlija vēstulē sniegtā atbilde apstiprina Komisijas nostāju, kas pausta 2000. gada 22. marta vēstulē.

26. 2001. gada 5. februārī *Masdar* prezidents atkārtoti nosūtīja faksu par ārējām attiecībām atbildīgajam Komisijas loceklim, norādot, ka prasītājs bija ar Komisiju noslēgtā Krievijas līguma un Moldovas līguma līgumslēdzēja puse un ka 1998. gada 2. oktobra sanāksmē tas bija saņēmis apstiprinājumu, ka prasītājs saņems atlīdzību, ja tas turpinās īstenot Krievijas projektu un Moldovas projektu.

27. 2001. gada aprīlī prasītājs sazinājās ar Komisiju, lai noskaidrotu, vai atlīdzību par pakalpojumiem, kuri sniegti *Helmico* un par kuriem tam izsniegti rēķini, ir iespējams saņemt tieši no Komisijas.

28. Ar 2001. gada 8. maija vēstuli par ārējām attiecībām atbildīgais Komisijas loceklis atkārtoti izteica Komisijas nostāju, ka prasītājs nebija Krievijas līguma un Moldovas līguma līgumslēdzēja puse.

29. 2001. gada 21. maijā notika prasītāja advokātu un Komisijas dienestu sanāksme, lai noskaidrotu, vai ir iespējams atlīdzību par sniegtajiem pakalpojumiem prasītājam izmaksāt tieši.

30. 2001. gada 1. augustā prasītāja advokāti atkārtoti izteica lūgumu saņemt no Komisijas *ex gratia* maksājumus. Prasītājs lūdza samaksāt EUR 448 947,78 vai, pakārtoti, EUR 249 314. Pirmais skaitlis atbilda kopējai summai, par kuru *Helmico* bija Komisijai iesniedzis rēķinus un kura vēl nebija samaksāta, bet otrais skaitlis atbilda atlīdzībai par darbiem, kuri veikti pēc krāpšanas atklāšanas.

31. 2001. gada 28. augustā notika prasītāja advokātu un Komisijas dienestu sanāksme, lai noskaidrotu, vai ir iespējams atlīdzību par sniegtajiem pakalpojumiem prasītājam izmaksāt tieši.

32. 2001. gada 10. oktobrī prasītāja advokāti nosūtīja Komisijas dienestiem 1998. gadā sagatavotā ziņojuma kopiju. Šis dokuments tika uzskatīts par tādu, kas palīdzēs Komisijas dienestiem atrast *Helmico* vadītājus.

33. 2001. gada 16. oktobrī Komisijas dienesti atbildēja, ka informācija ir nodota kompetentajiem "Budžeta" ĢD dienestiem, Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai un Finanšu un līgumu nodaļai, kas nodarbojas ar *TACIS* programmām, un ka Komisijas dienesti veic visus pasākumus, kuri nepieciešami, lai atrastu *Helmico* vadītājus.

34. 2001. gada 16. oktobrī prasītāja advokāti nosūtīja Komisijai vēstuli par to, ka starp Komisijas dienestiem un prasītāju bija netieša vienošanās, ka Komisija, sākot no 1998. gada 8. oktobra, maksās prasītājam ar nosacījumu, ka tas parūpējas, lai Krievijas projekts un Moldovas projekts tiktu īstenoti. Galvenie šajā vēstulē izteiktie argumenti ir vērsti uz to, lai pierādītu, ka Komisija bija piekritusi, ka, sākot no 1998. gada, prasītājs kļūst par galveno Krievijas projekta līgumslēdzēju pusi. Šīs vēstules beigās bija norādīts:

"Es būšu pateicīgs, ja jūs man darīsiet zināmu to, vai Komisijas dienesti piekrīt šajā vēstulē izteiktajam argumentam un vai attiecīgā gadījumā tie ir gatavi izmaksāt *Masdar Ltd* summu EUR 279 711,85 apmērā, gaidot pret *Helmico* uzsāktās samaksas atgūšanas procedūras pabeigšanu."

35. Prasītāja advokātu izteiktos argumentus Komisijas dienesti noraidīja 2001. gada 13. novembra vēstulē. Vēstules beigās bija norādīts:

"Komisija sāks *Helmico* izmaksāto summu atgūšanu no *Helmico* pārstāvjiem, pamatojoties uz iekasēšanas rīkojumu. Atkarībā no šīs procedūras iznākuma varētu tikt apsvērti turpmākie soļi par atmaksāto summu izmantošanu."

36. 2002. gada 1. februāra rakstveida atbildē uz prasītāja advokātu izteikto lūgumu Komisijas dienesti paskaidroja, ka 2000. gada 4. aprīlī *Helmico* zināšanai tika izdoti divi oficiāli iekasēšanas rīkojumi — viens saistībā ar Moldovas līgumu par EUR 1 236 200,91 un otrs saistībā ar Krievijas līgumu par EUR 854 967,16, proti, kopumā par EUR 2 091 168,07.

37. 2002. gada 27. februārī Komisijas dienestiem nosūtītajā vēstulē prasītāja advokāti norādīja, ka abos oficiālajos iekasēšanas rīkojumos norādītā summa aptuveni atbilda summām, kas norādītas aprēķinā par summām, kuras Komisija izmaksājusi *Helmico*. No tā advokāti secina, ka Komisija nebija uzskatījusi par nepieciešamu izdot iekasēšanas rīkojumus par summām, ko *Helmico* bija norādījis Komisijai nodotajos rēķinos, bet ko tā nebija samaksājusi.

38. 2002. gada 11. martā Komisijas dienesti nosūtīja vēstuli prasītāja advokātiem, apstiprinot, ka abos *Helmico* zināšanai 2000. gada 4. aprīlī izdotajos Komisijas dienestu oficiālajos iekasēšanas rīkojumos nav iekļautas summas, ko *Helmico* bija norādījis Komisijai nodotajos rēķinos, bet ko tā nebija samaksājusi.

39. 2002. gada 17. decembrī Komisijas Juridiskais dienests nodeva prasītāja advokātiem sarakstu ar summām, par kurām *Helmico* bija iesniedzis rēķinus Komisijai, datumiem, veikto un neveikto maksājumu apmēru.

40. 2003. gada 18. februārī notika prasītājas advokātu un Komisijas dienestu sanāksme.

41. 2003. gada 23. aprīlī prasītāja advokāti nosūtīja Komisijas dienestiem ierakstītu vēstuli, kuras beigās bija norādīts:

"[..] ja Komisijas dienesti, vēlākais, 2003. gada 15. maijā nespēs izteikt konkrētu piedāvājumu par atlīdzību, kas mūsu klientam izmaksājama par sniegtajiem pakalpojumiem, atbilstoši EKL 235. un 288. pantam (bijušais EK līguma 178. un 215. pants) pret Komisiju tiks celta prasība par zaudējumu atlīdzību Pirmās instances tiesā."

42. 2003. gada 15. maijā pa faksu Komisija nosūtīja vēstuli prasītāja advokātiem, piedāvājot viņiem satikties, lai apspriestu iespējamā risinājuma panākšanu mierizlīguma ceļā, saskaņā ar kuru Komisija izmaksātu prasītājam EUR 249 314,35 lielu summu par darbiem, kas veikti pēc *Helmico* īstenotās krāpšanas atklāšanas, ja prasītājs iesniegtu pierādījumus par vienošanos, kurā paredzēts, ka Komisija tam maksās tieši, ja tas pabeigs īstenot Krievijas projektu un Moldovas projektu.

43. 2003. gada 23. jūnija ierakstītajā vēstulē prasītāja advokāti Komisijas dienestiem atbildēja, ka viņi atsakās turpināt sarunas atbilstoši Komisijas piedāvātajiem nosacījumiem, sīki izklāstot prasītāja lūgumu, kā arī noteikumus un nosacījumus, ar kādiem tas piekrīt piedalīties sanāksmē.

44. Pēc šīs ierakstītās vēstules nosūtīšanas 2003. gada 3. jūlijā tika nosūtīts arī fakss, kurā prasītāja advokāti pieprasīja Komisijai sniegt atbildi par to, vai līdz 2003. gada 15. jūlijam ir iespējams organizēt tikšanos atbilstoši piedāvātajiem nosacījumiem, un norādīja, ka gadījumā, ja šāda sanāksme nenotiks, Pirmās instances tiesā tiks celta prasība.

45. Ar 2003. gada 22. jūlija vēstuli Komisijas dienesti atbildēja, ka tie nevar apmierināt prasītāja lūgumu veikt samaksu."

**III — Process Pirmās instances tiesā un pārsūdzētais spriedums**

4. Ar 2003. gada 30. septembra prasības pieteikumu *Masdar* Pirmās instances tiesā cēla prasību par zaudējumu atlīdzību, pamatojot savu prasību ar nepamatotas iedzīvošanās aizlieguma principu (*de in rem verso*), neuzdotas lietvedības principu, tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu un, visbeidzot, apstākli, ka Komisijas darbība ietverot tīšu vainu vai neuzmanību, kas radīja tam zaudējumus.

5. Tā kā lietas dalībnieki nebija panākuši mierizlīgumu, Pirmās instances tiesa pārsūdzētajā spriedumā noraidīja prasību un piesprieda *Masdar* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, pamatojoties uz tālāk aprakstīto.

6. Vispirms Tiesa minēja nosacījumus, kādos saskaņā ar pastāvīgo judikatūru iestājas Kopienas ārpuslīgumiskā atbildība atbilstoši EKL 288. panta otrajai daļai gan par nelikumīgu rīcību, gan Kopienas iestāžu rīcību, kas nav uzskatāma par prettiesisku.

7. Tad tā atzīmēja, ka *Masdar* prasība par atlīdzību tiktāl, ciktāl tā attiecas uz nepamatotu iedzīvošanos un neuzdotu lietvedību, ir pamatota ar noteikumiem par ārpuslīgumisko atbildību, kas nav saistīta ar nelikumīgu rīcību no Kopienas iestāžu puses, un tiktāl, ciktāl tā attiecas uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu un Kopienas tīšu vainu vai neuzmanību, — pamatota ar noteikumu kopumu par Kopienas ārpuslīgumisko atbildību par prettiesisku rīcību.

8. Tālāk Tiesa pārbaudīja prasības sakarā ar *de in rem verso* (nepamatotu iedzīvošanos) un neuzdotu lietvedību.

9. Piekrītot, ka prasība par zaudējumu atlīdzību principā var būt pamatota ar šiem principiem, Tiesa sāka izvērtēt, vai aplūkotajā situācijā ir izpildīti nosacījumi, kas attiecas uz *de in rem verso* prasību vai prasību sakarā ar neuzdotu lietvedību.

10. Šajā ziņā tā secināja, ka šīs lietas faktiskajā un tiesiskajā kontekstā prasības sakarā ar nepamatotu iedzīvošanos vai neuzdotu lietvedību nevar tikt apmierinātas.

11. Nonākot pie šāda secinājuma, Tiesa nolēma, ka saskaņā ar vispārējiem principiem, kas kopīgi dalībvalstu tiesību sistēmām, šīs prasības nevar celt tad, ja iedzīvojušās personas vai pārstāvamā ieguvums ir pamatots ar līgumu vai likumā paredzētu pienākumu, un šādas prasības parasti var celt tikai pakārtoti, proti, gadījumā, kad cietusī persona, lai saņemtu to, kas tai pienākas, nevar celt nevienu citu prasību.

12. Šajā ziņā Tiesa uzsvēra šīs lietas līgumiskos ietvarus, proti, līgumattiecības starp Komisiju un *Helmico*, no vienas puses, un līgumattiecības starp *Helmico* un *Masdar*, no otras puses. Cita starpā tā uzskatīja, ka nav apstrīdams, ka *Helmico* ir jāmaksā atlīdzība

par *Masdar* izpildīto darbu un jāuzņemas atbildība, kas, iespējams, izriet no nemaksāšanas, un ar iespējamo *Helmico* maksātnespēju nevar pamatot to, ka šī atbildība būtu jāuzņemas Komisijai.

13. Tiesa nolēma, ka iespējamo Komisijas iedzīvošanos vai prasītāja finansiālā stāvokļa pasliktināšanos nevar atzīt par tādām, kas ir notikušas bez iemesla, jo to izcelsme bija pastāvošās līgumattiecības.

14. Līdzīgā veidā Tiesa nolēma, ka nosacījumi civilprasības celšanai sakarā ar neuzdotu lietvedību šajā gadījumā acīmredzami nav izpildīti. Šajā ziņā tā uzskatīja, ka, tā kā *Masdar* sazinājās ar Komisijas dienestiem pirms projektu izpildes uzsākšanas, *Masdar* līgumisko pienākumu izpildi attiecībā uz *Helmico* nebija pamata atzīt par brīvprātīgu iesaistīšanos cita lietās, un tāpat atzina, ka *Masdar* argumentācija ir pretrunā arī principiem, kas saistīti ar neuzdoto lietvedību, tiktāl, ciktāl runa ir par to, vai pārstāvamajam bija zināma lietveža darbība.

15. Piebilstot, ka nav pierādīts, ka *Masdar* ir radīti neparasti un īpaši zaudējumi, kuri pārsniedz ekonomiskā un komerciālā riska robežas, kas ir neatņemama tā veiktās darbības daļa, Tiesa nolēma, ka prasības par zaudējumu atlīdzību sakarā ar nepamatotu iedzīvošanos vai neuzdoto lietvedību ir jānoraida kā nepamatotas.

16. Tiesa noraidīja pamatu attiecībā uz iespējamo tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu, jo pēc tās uzskatiem pieejamie dokumenti neliecina par konkrētām Komisijas garantijām, kas varētu prasītājam radīt pamatotas cerības, lai atsauktos uz šo principu.

17. Tiesa *Masdar* argumentus par Komisijas iespējamo tīšo vainu vai neuzmanību noraidīja kā nepamatotus, būtībā uzskatot, ka tie nav pietiekami pamatoti attiecībā uz apgalvoto rūpības pienākumu, kā arī nav pierādīta cēloņsakarība starp norādītā pienākuma pārkāpumu un minētajiem zaudējumiem.

18. Visbeidzot, Tiesa noraidīja arī *Masdar* pieteikumu nopratināt liecinieku, proti, *Masdar* direktoru *W*, par 1998. gada 2. oktobrī notikušās sanāksmes saturu. Šajā sakarā tā uzskatīja, ka, pat ja šī liecība pierādītu, kā to norāda *Masdar*, ka Komisijai

un *Masdar* bija kopīga griba, lai *Masdar* īstenotu attiecīgos projektus, tas nebūtu pietiekoši, lai pierādītu, ka pastāv precīza, beznosacījumu un saskaņota informācija par to, ka Komisija apņemas, sākot no minētās dienas, prasītājam izmaksāt atlīdzību tieši.

**IV — Lietas dalībnieku prasījumi Tiesā**

19. *Masdar* lūdz Tiesu:

— atcelt pārsūdzēto spriedumu;

— uzdot Komisijai izmaksāt apelācijas sūdzības iesniedzējam EUR 448 947,78, ko apelācijas sūdzības iesniedzējs prasīja pirmajā instancē, vai, pakārtoti, EUR 249 314,35, vai arī tādu summu, kādu Tiesa uzskata par atbilstošu, kā arī procentus par izvēlēto summu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas radušies gan šajā tiesvedībā, gan tiesvedībā Pirmās instances tiesā.

20. Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:

— noraidīt apelācijas sūdzību;

— pakārtoti, ja Tiesa pilnībā vai daļēji noraidītu pārsūdzēto spriedumu, noraidīt apelācijas sūdzības iesniedzēja prasību par finansiālu kompensāciju;

— piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas radušies gan šajā tiesvedībā, gan tiesvedībā Pirmās instances tiesā;

— pakārtoti, ja Tiesa atzītu apelācijas sūdzības iesniedzēja prasību, likt apelācijas sūdzības iesniedzējam segt vienu trešdaļu no saviem izdevumiem par tiesvedību Pirmās instances tiesā.

## V — Apelācijas sūdzība

A — *Ievada piezīmes*

21. Pirms tiek uzsākta *Masdar* apelācijas sūdzībā sniegtā pamatojuma izvērtēšana, vēlos izteikt dažas ievada piezīmes.

22. Vispirms saistībā ar šīs lietas kontekstu ir jāatzīmē, kā to tiesas sēdē šajā tiesvedībā skaidri apliecināja *Masdar*, ka starp lietas dalībniekiem nav strīda par to, ka starp *Masdar* un Komisiju netika izveidotas tiešas līgumattiecības un ka šādas līgumattiecības attiecībā uz pakalpojumu sniegšanu attiecīgo Kopienas atbalsta programmu ietvaros pastāvēja tikai starp *Helmico* un Komisiju, no vienas puses, un starp *Helmico* un *Masdar*, no otras puses.

23. Taču, kā tas izriet no lietas dalībnieku sniegtās informācijas, *Helmico*, kas *Masdar* ir parādā maksājumu par pakalpojumu sniegšanu, par ko tas bija noslēdzis apakšuzņēmuma līgumu, ir uzskatāms par maksātnespējīgu un tās direktori nav atrodami. Prasības, ko Anglijas un Velsas tiesās, kas saskaņā ar apakšuzņēmuma līgumiem ir kompetentās iestādes iespējamo saistībā ar līgumu radušos strīdu risināšanai, cēlis *Masdar*, lai saņemtu maksājumu, ko tam ir parādā *Helmico*, ir atliktas uz nenoteiktu laiku.

24. Šādā kontekstā *Masdar* cēla Pirmās instances tiesā prasību *pret Komisiju*, prasot radušos zaudējumu kompensāciju, tostarp samaksu par sniegtajiem pakalpojumiem [3] un procentus no summas.

25. Kā pats *Masdar* norādīja šīs apelācijas tiesvedības sēdē, prasība pret Komisiju būtībā ir pamatota ar diviem pamata argumentiem, proti, pirmkārt, ka Komisija tam ir sniegusi garantijas attiecībā uz maksājumu par sniegtajiem pakalpojumiem un, otrkārt, pat nepastāvot šādām garantijām, Komisijai iestājas ārpuslīgumiskā atbildība maksāt, pamatojoties uz nepamatotas iedzīvošanās aizliegumu un neuzdotu lietvedību.

3 — Prasīto summu veido kopējā to pakalpojumu vērtība, kas ir norādīta rēķinos, kuru samaksāšana tika apturēta: skat. pārsūdzētā sprieduma 71. un 98. punktu.

26. Šajā sakarā ir jāpiebilst, ka šajā lietā, kā to tiesas sēdē paskaidroja lietas dalībnieki un kā Pirmās instances tiesa to konstatēja pārsūdzētajā spriedumā, nav strīda par to, vai prasību par zaudējumu atlīdzību būtību varētu pamatot ar iepriekš minētajiem principiem, ko gan Pirmās instances tiesa pārsūdzētajā spriedumā, gan lietas dalībnieki uzskatīja par attiecināmiem uz noteikumiem par ārpuslīgumisko atbildību. Līdz ar to šajā prasībā nav apstrīdēta principu, uz kuriem atsaucās *Masdar*, pastāvēšana kā tāda Kopienas tiesību sistēmā.

27. Drīzāk ar šo apelācijas sūdzību ir uzdots jautājums, vai Pirmās instances tiesa pareizi uzskatīja, ka jebkurā gadījumā, ņemot vērā lietas apstākļus, *Masdar* prasība, kas pamatota ar šiem principiem, nevar tikt apmierināta.

28. Lai pamatotu savu apelācijas sūdzību, *Masdar* izvirza septiņus pamatus.

29. Ar pirmo pamatu *Masdar* apgalvo, ka Pirmās instances tiesa, uzskatot, ka *Masdar* ir rīkojies tikai atbilstoši savām līgumsaistībām pret *Helmico* un tādēļ, noraidot prasījumus sakarā ar nepamatotu iedzīvošanos un neuzdotu lietvedību, esot pieļāvusi juridisku kļūdu. Kā otro pamatu tas min, ka neatkarīgi no šī jautājuma Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi juridisku kļūdu, neņemot vērā ne faktu, ka Komisijai bija piedziņas tiesības, ne veidu, kādā Komisija izmantoja šīs tiesības. Trešais pamats ir izvirzīts pret Pirmās instances tiesas atzinumu par to, ka *Masdar* nav rīkojies labā ticībā, jo Komisija pati esot varējusi vadīt projektu, un ka pastāvot prasība, ka personai, kas atsaucas uz neuzdotās lietvedības principu, noteikti ir jārīkojas, pārstāvamajam par to nezinot. Ar savu ceturto pamatu *Masdar* norāda, ka pamati, kas attiecas uz nepamatotu iedzīvošanos un neuzdoto lietvedību, no vienas puses, un pamati, kuri attiecas uz tiesisko paļāvību, no otras puses, esot pretrunīgi. Ar savu piekto pamatu tas apgalvo, ka, noraidot prasījumu sakarā ar nolaidību vai atbildību vainas dēļ, Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi kļūdu, uzskatot, ka *Masdar* nav norādījis pietiekamus argumentus. Visbeidzot, ar sesto un septīto pamatu *Masdar* apgalvo, ka Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi kļūdu, uzskatot, ka Komisija tam nav sniegusi nekādas garantijas.

30. Tā kā pirmais, otrais un trešais pamats ir saistīts ar prasījumu sakarā ar nepamatotu iedzīvošanos un neuzdotu lietvedību, tie tiks pārbaudīti vienlaikus. Tāpat arī sestais un septītais pamats tiks pārbaudīts vienlaikus, jo tie abi apstrīd Pirmās instances tiesas vērtējumu, ka Komisija nav sniegusi nekādas garantijas, kas noveda pie prasījuma par tiesiskās paļāvības aizsardzības principa

pārkāpšanu noraidīšanas. Turklāt šie divi pamati ir jāpārbauda pirms ceturtā pamata, ar kuru *Masdar* apgalvo, ka šis Pirmās instances tiesas vērtējums ir pretrunā vērtējumam attiecībā uz nepamatotu iedzīvošanos un neuzdotu lietvedību.

pārsūdzētā sprieduma 98., 99. un 101. punktā uzskatot, ka tas ir rīkojies tikai atbilstoši savām līgumsaistībām pret *Helmico*. Pārsūdzētā sprieduma 146.–148. punktā acīmredzami piekrītot, ka *Masdar* 1998. gada 2. oktobra sanāksmē nevēlējās turpināt sava līguma ar *Helmico* izpildi, Pirmās instances tiesai bija jāpārbauda, vai *Masdar* vēl arvien bija juridisks pienākums turpināt apakšuzņēmuma līguma izpildi. Atbilstoši Lielbritānijas tiesībām krāpšana *Helmico* un nemaksāšana *Masdar* esot pietiekami nopietns pārkāpums, kas tam dodot tiesības uzskatīt līgumu par lauztu un lūgt no *Helmico* parādu un zaudējumu atmaksu par līguma nepildīšanu. Tāpat procesuāls pārkāpums esot *Masdar* tiesību uz apakšuzņēmuma līguma laušanu neņemšana vērā.

B — *Pamati*

1) Par pirmo, otro un trešo pamatu, kas attiecas uz Pirmās instances tiesas vērtējumu par prasību sakarā ar nepamatotu iedzīvošanos (*de in rem verso*) un neuzdotu lietvedību

a) Galvenie argumenti

31. Ar savu pirmo pamatu *Masdar* apgalvo, ka Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi kļūdu,

32. Ar savu otro pamatu *Masdar* apgalvo, ka neatkarīgi no tā, vai tas rīkojās atbilstoši savām līgumsaistībām pret *Helmico*, Pirmās instances tiesa, nosakot, vai Komisija ir nepamatoti iedzīvojusies, esot kļūdījusies, neņemot vērā faktu, ka Komisija nebija vienkārši līgumslēdzēja puse, jo tai atbilstoši Finanšu regulai bija piedziņas tiesības, kas tai ļāva atņemt saturu iepriekš pastāvošajām līgumsaistībām. Sevišķi tas norāda, ka savā pamatojumā attiecībā uz prasību sakarā ar

nepamatotu iedzīvošanos un neuzdotu lietvedību Pirmās instances tiesa neesot ņēmusi vērā faktu, ka Komisija, lai izdotu pret *Helmico* vērstu iekasēšanas rīkojumu, nogaidīja līdz 2000. gada aprīlim, kad *Masdar* bija pabeidzis darbu.

33. Visbeidzot, ar savu trešo pamatu *Masdar* konkrētāk apstrīd Pirmās instances tiesas vērtējumu attiecībā uz nepamatotu iedzīvošanos un neuzdotu lietvedību. Pēc tā domām, pārsūdzētā sprieduma 101.–103. punktā minētie apsvērumi attiecībā uz neuzdotu lietvedību esot pretrunīgi un acīmredzami neatbilstot faktiem.

34. Pirmkārt, tas norāda, ka Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi kļūdu, uzskatot, ka *Masdar* nevar pamatoties uz savu labticību. Šajā sakarā tas norāda, ka tā saistības ar *Helmico* bija gandrīz izpildītas un tikai fakts, ka *Masdar* 1998. gada oktobrī sazinājās ar Komisijas dienestiem, nenozīmē, ka tas neesot rīkojies labā ticībā, jo 1998. gada 2. oktobra sanāksmē netika pieņemts nekāds oficiāls dokuments.

35. Otrkārt, tas apstrīd apgalvojumu, ka Komisija bija spējīga pati īstenot šos projektus. Visiem ir zināms, ka iemesls, kādēļ Komisija piešķir tādus projektus kā lietā aplūkotie ārējiem uzņēmējiem, esot tieši tāds, ka tai nav iekšējo resursu, lai šādus projektus īstenotu. Turklāt Komisija neesot darījusi zināmu *Masdar*, ka tā izbeidz šo līgumu un meklē citu līgumslēdzēju.

36. Treškārt, *Masdar* apgalvo, ka Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi kļūdu, uzskatot, ka neuzdotas lietvedības principu nevar piemērot, ja pilnvarotais apzinās nepieciešamību rīkoties. Lai gan patiesi šis princips tiekot piemērots gadījumos, kad pilnvarotais nezina par nepieciešamību rīkoties, lai izvairītos no saviem zaudējumiem, nav loģiska iemesla, kādēļ pilnvarotajam jābūt neziņā par šādu nepieciešamību.

37. Komisija norāda, ka pirmais pamats esot nepieņemams un acīmredzami nepamatots. Tā atzīmē, ka *Masdar* iepriekš Pirmās instances tiesā neesot apgalvojis, ka tas ir izbeidzis savus līgumus ar *Helmico*, un no lietas dokumentiem ir skaidrs, ka tas nav tos izbeidzis. Atbilstoši Lielbritānijas tiesībām būtiska līguma pārkāpuma gadījumā nevainīgajai pusei patiesi ir tiesības lauzt līgumu, bet

pats pārkāpums nepadara līgumu par spēkā neesošu. Tāpat nav pareizi, ka Pirmās instances tiesa neizskatīja šo jautājumu, jo pārsūdzētā sprieduma 103. punktā tā apgalvo, ka *Masdar* turpināja pildīt savu līgumu ar *Helmico*.

38. Kas attiecas uz izvirzītajiem argumentiem par Komisijas piedziņas tiesībām, Komisija norāda, ka Pirmās instances tiesa būtībā esot atbildējusi uz visiem argumentiem, kas pamato apgalvojumu, ka Komisija ir nepamatoti iedzīvojusies. Prasību sakarā ar nepamatotu iedzīvošanos nevarot apmierināt, pamatojoties uz to, ka Komisija esot guvusi labumu no tās līguma ar *Helmico* un *Masdar* esot bijis pienākums rīkoties atbilstoši tā apakšuzņēmuma līgumam ar šo pusi.

39. Visbeidzot, atspēkojot trešo pamatu, Komisija piebilst, ka secinājums, ka Komisija bija spējīga vadīt savus projektus, ir faktisks jautājums, kas nav izskatāms apelācijas sūdzībā, un ka katrā ziņā pārsūdzētā sprieduma 97. un nākamajos punktos izteiktais vērtējums, ka *Masdar* rīkojās atbilstoši savam līgumam ar *Helmico*, esot pietiekošs, lai noraidītu argumentus par neuzdotu lietvedību.

b) Novērtējums

40. Vispirms ir jāatgādina, ka Kopienu tiesību sistēmā apelācijas process, kas noteikts EKL 225. pantā, nav paredzēts tam, lai Tiesa vispārēji pārskatītu Pirmās instances tiesā iesniegtu prasības pieteikumu.

41. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesai apelācijas ietvaros ir kompetence tikai izvērtēt juridisko risinājumu, kas tika sniegts par Pirmās instances tiesnešu klātbūtnē apspriestajiem pamatiem [4]. Tādējādi Tiesa šādas procedūras ietvaros ir kompetenta tikai izvērtēt, vai apelācijas sūdzībā izklāstītā argumentācija atklāj juridisku kļūdu pārsūdzētajā spriedumā [5]. Turklāt šajā sakarā no EKL 225. panta, Eiropas Kopienu Tiesas Statūtu 58. panta pirmās daļas un Tiesas Reglamenta 112. panta 1. punkta c) apakšpunkta izriet, ka apelācijas sūdzībā precīzi jānorāda tā sprieduma apstrīdētās daļas, kura atcelšana tiek pieprasīta, kā arī juridiskie argumenti, kas konkrēti izvirzīti apelācijas sūdzības pamatojumam [6].

4 — Šajā sakarā skat. 2008. gada 21. februāra spriedumu lietā C-348/06 P Komisija/*Girardot* (Krājums, I-833. lpp., 49. punkts) un 1994. gada 1. jūnija spriedumu lietā C-136/92 P Komisija/*Brazzelli Lualdi* u.c. (*Recueil*, I-1981. lpp., 59. punkts).

5 — Šajā sakarā skat. 4. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā Komisija/*Girardot*, 49. punkts; 2000. gada 4. jūlija spriedumu lietā C-352/98 P *Bergaderm* un *Goupil*/Komisija (*Recueil*, I-5291. lpp., 35. punkts) un 2003. gada 30. septembra spriedumu lietā C-76/01 P *Eurocoton* u.c./Padome (*Recueil*, I-10091. lpp., 47. punkts).

6 — Šajā sakarā skat., *inter alia*, 1998. gada 28. maija spriedumu lietā C-7/95 P *Deere*/Komisija (*Recueil*, I-3111. lpp., 19. punkts) un 2005. gada 7. jūlija spriedumu lietā C-208/03 P *Le Pen*/Parlaments (Krājums, I-6051. lpp., 39. punkts un tajā minētā judikatūra).

42. Līdz ar to man nav tālāk jāvērtē vispārējā Pirmās instances tiesas pieeja attiecībā uz nepamatotas iedzīvošanās un neuzdotas lietvedības principiem, uz kuriem primāri ir atsauce pirmajos trīs pamatos, un īpaši to piemērošana rīcībai, kas nav atzīta par prettiesisku [7], jo šis jautājums šajā apelācijas sūdzībā nav izvirzīts [8].

43. Tomēr es uzskatu, ka pirms konkrētu *Masdar* izvirzītu pamatu pārbaudes vispirms ir jāveic dažas vispārējas piezīmes par nepamatotas iedzīvošanās un neuzdotas lietvedības jēdzieniem, lai šajā kontekstā pārbaudītu Pirmās instances tiesas vērtējumu.

44. Kas attiecas uz ārpuslīgumisko atbildību, ar EKL 288. panta otro daļu ir noteikts Kopienas pienākums "saskaņā ar vispārējiem tiesību principiem, kas kopīgi visu dalībvalstu tiesību sistēmām", novērst jebkādu kaitējumu, ko radījušas tās iestādes.

45. Kā savā prasības pieteikumā ir atzinis pats *Masdar*, šis noteikums nenozīmē, ka principi, ar kuriem ir noteikta Kopienas tiesu piemērotā ārpuslīgumiskā atbildība, tieši atbilst vai tie pat varētu tieši atbilst tiem, kas ir noteikti dalībvalstu likumos, vai ka tos varētu kaut kā "mehāniski" secināti no šo likumu kopuma [9]. Tādēļ parasti gadījumos, kad vispārējo tiesību principi ir izmantoti kā tiesību avoti, runāt par konkrēto šī principa saturu, ja vien jau nepastāv noteikta tiesu prakse šajā jomā, zināmā mērā varētu būt līdzīgi kā runāt par rēgu. Tomēr EKL 288. panta ietvaros Tiesas piemērotajam risinājumam jāsasaucas ar atbilstošu jēdzienu pamata pazīmēm valstu tiesību sistēmās, kas ir pielāgotas, lai, kad nepieciešams, atbilstu Kopienu tiesību īpašajām prasībām.

46. Kas attiecas uz prasībām sakarā ar nepamatotu iedzīvošanos un neuzdotu lietvedību, ko *Masdar* izmanto šajā lietā, dalībvalstu tiesību sistēmu salīdzinājums attiecībā uz to atzīšanu un piemērošanu atklāj lielu dažādību.

7 — Detalizētu diskusiju par Kopienas atbildību, nepastāvot prettiesiskai rīcībai, skat. ģenerāladvokāta Pojareša Maduru [*Poiares Maduro*] secinājumos apvienotajās lietās C-120/06 P un C-121/06 P *FIAMM* un FIAMM Technologies/Padome u. c., kas šobrīd tiek izskatītas Tiesā (atrodas izskatīšanā Tiesā, 53.–83. punkts).

8 — Turklāt šī lieta, manuprāt, neizvirza strīda jautājumu, ko varētu uzskatīt par sabiedriskās kārtības jautājumu, kuru Tiesa varēja vai kurš tai bija jāuzdod pēc pašas iniciatīvas. Šajā sakarā skat. stingros kritērijus, ko savos secinājumos 2000. gada 13. jūlija spriedumam lietā C-210/98 P *Salzgitter*/Komisija piedāvāja ģenerāladvokāts Džeikobss [*Jacobs*], *Recueil*, I-5843. lpp., 140.–143. punkts, saskaņā ar ko 1) ir jāizvērtē, vai pārkāptā tiesību norma kalpo Kopienu tiesību sistēmas pamatmērķim un vai tai ir būtiska nozīme šā mērķa sasniegšanā; 2) ir jānosaka, vai pārkāptā tiesību norma ir pieņemta ne vien tieši ieinteresēto personu interesēs, bet arī trešo personu vai vispārējās interesēs; 3) noteikumu pārkāpšanai ir jābūt redzamai, proti, ka gan Tiesa, gan trešās personas var viegli noteikt pārkāpumu un to kā tādu identificēt.

9 — Šajā sakarā skat. 7. zemsvītras piezīmē minētos ģenerāladvokāta Maduru [*Maduro*] secinājumus apvienotajās lietās C-120/06 P un C-121/06 P *FIAMM* un *FIAMM Technologies*/Padome u.c., 55. punkts.

47. Tomēr kopumā dalībvalstu tiesību sistēmu attieksmi šajā sakarā var raksturot kā ļoti piesardzīgu, un tas pat vairāk attiecas uz neuzdotu lietvedību nekā uz nepamatotu iedzīvošanos. Kamēr pirmo principu dažas tiesību sistēmas pat nepazīst, var teikt, ka tur, kur šie principi pastāv kā atbildības pamats, parasti uz tiem var atsaukties tikai pie stingriem nosacījumiem un kā uz papildu kompensācijas līdzekļiem. Parasti šīs prasības vai principi darbojas kā "plaisu aizpildītāji" un kā pēdējās cerības pamati, kurus iedvesmojuši vispārējie apsvērumi par taisnību un vienlīdzību, tādēļ daudzos gadījumos tos atzīst un attīsta galvenokārt tiesas.

48. Līdzīgā veidā atbildība, kas pamatota ar šiem principiem, parasti ir tikai papildus jebkurai līgumiskai atbildībai. Patiesi, gan nepamatotas iedzīvošanās, gan neuzdotas lietvedības principu kā atbildības tiesisko pamatu apjoms parasti attiecīgajās dalībvalstīs ir noteikts ar mērķi saglabāt principu, ka līgums būtībā var piešķirt tiesības vai uzlikt pienākumus, kas no tā rodas, tikai personām, kas ir līgumslēdzējas puses (līguma ekskluzivitāte), un vispārīgākā izpratnē — tiesiskās drošības principu.

49. Līdz ar to līgumattiecību pastāvēšana parasti izslēdz paļaušanos uz nepamatotas iedzīvošanās aizliegumu, jo izpildīšana šādā kontekstā netiks uzskatīta kā "bez iemesla", un līdzīgi tā tiks uzskatīta par pretēju labas ticības vai citu lietu neieinteresētas vadīšanas prasībai, kas, vispārīgi runājot, ir neuzdotas lietvedības jēdziena pamats.

50. Turklāt, īpaši, kas attiecas uz (trīspusējām) līgumattiecībām, kas tiek aplūkotas šajā lietā, ir redzams, ka vairākumā dalībvalstu vairāku iemeslu dēļ, ieskaitot cēloņsakarības apsvērumus, parasti tiktu noraidīta iespēja apakšuzņēmuma līguma slēdzējam, kas ir salīdzināmā situācijā ar to, kādā ir *Masdar*, uz nepamatotas iedzīvošanās un neuzdotas lietvedības pamata saņemt tiešu kompensāciju no līgumslēdzējas puses, kas slēgusi līgumu ar galveno līgumslēdzēju, proti, no puses, kas ir līdzīgā situācijā kā Komisija šajā lietā.

51. Šādā kontekstā Pirmās instances tiesas uzskats, pamatojoties uz detalizētiem apsvērumiem, kas izklāstīti pārsūdzētā sprieduma

96.–104. punktā, ka aplūkotajā gadījumā nav izpildīti nosacījumi prasības izvirzīšanai sakarā ar šiem principiem, manuprāt, būtībā bija atbilstošs nepamatotas iedzīvošanās un neuzdotas lietvedības jēdzienu galvenajām pazīmēm dalībvalstu tiesībās.

52. Tās galvenais arguments, kas izklāstīts pārsūdzētā sprieduma 97. un 98. punktā, bija, ka šāda lieta pamatā ir jāvērtē attiecīgo līgumattiecību ietvaros un līdz ar to, pamatojoties uz līgumisko atbildību.

53. Šajā sakarā, kas attiecas uz *Masdar* pirmo norādīto pamatu, ir jāatzīmē, ka *Masdar* neapgalvo, ka tā apakšuzņēmuma līgums ar *Helmico* bija beidzies vai ka tas bija spēkā neesošs laikā, kad tas turpināja izpildi. Drīzāk tas apgalvo, ka *Helmico* līguma neizpildes dēļ tas bija tiesīgs izbeigt līgumu un ka Tiesai bija jāpārbauda, vai tam vēl arvien bija tiesisks pienākums turpināt darbu.

54. Tomēr, pat ja *Helmico* līgumisko saistību neizpildes dēļ *Masdar* būtu bijis tiesīgs pārtraukt attiecīgo pakalpojumu sniegšanu un izbeigt līgumu, tas nav galvenais jautājums šajā kontekstā. Jautājums ir, vai attiecības starp *Masdar* un *Helmico* vēl arvien noteica viņu noslēgtie apakšuzņēmuma līgumi, jo līguma pārkāpšana pati par sevi, kas šajā gadījumā izpaužas kā nemaksāšana no *Helmico* puses, neatceļ līgumu, bet, kā Pirmās instances tiesa to pareizi norādīja pārsūdzētā sprieduma 98. punktā, rada līgumisko atbildību, kas gulstas uz vainīgo līgumslēdzēju pusi.

55. Tā kā atbildība, kas balstīta uz nepamatotu iedzīvošanos un neuzdotu lietvedību, kā Pirmās instances tiesa to pareizi skaidroja 97.–100. punktā, attiecībā pret līgumisko atbildību ir tikai sekundāra, tā varēja, nepieļaujot juridisku kļūdu, noraidīt *Masdar* prasību, kas pamatota ar šiem principiem, neatkarīgi no iespējamām *Masdar* tiesībām izbeigt šos līgumus. Turklāt šādos apstākļos nevar apgalvot, ka Pirmās instances tiesa, neņemot vērā *Masdar* tiesības izbeigt līgumus, būtu pieļāvusi procesuālu kļūdu.

56. No tā izriet, ka pirmais prasības pamats nav pamatots.

57. Tālāk, kas attiecas uz kritiku, ka, izskatot prasības sakarā ar nepamatotu iedzīvošanos un neuzdotu lietvedību, Tiesai bija jāņem vērā fakts, ka Komisijai atbilstoši Finanšu regulai bija piedziņas tiesības, es arī nesaskatu, kādā veidā šāds faktors būtu nozīmīgs attiecībā uz šo prasību novērtēšanu.

58. Kā tas izriet no pārsūdzētā sprieduma 99. un 100. punkta, Pirmās instances tiesa izslēdza šo principu piemērojamību, būtībā pamatojoties uz to, ka, ņemot vērā sniegto pakalpojumu līgumisko raksturu, — Komisija guva labumu no tās līguma ar *Helmico* un *Masdar* darbojās saskaņā ar apakšuzņēmuma līgumu ar šo līgumslēdzēju pusi — nekāda Komisijas iedzīvošanās nav uzskatāma par nepamatotu un izņēmuma atbildība sakarā ar neuzdotu lietvedību nevar rasties.

59. Turklāt pretēji *Masdar* apgalvojumam, kā to pareizi secinājusi Komisija, ņemot vērā līguma ekskluzivitāti, nevar apgalvot, ka iekasēšanas rīkojumi, kas izdoti pret *Helmico*, atņemtu saturu līgumiskajām attiecībām starp apakšuzņēmēju *Masdar* un līgumslēdzēju pusi *Helmico*.

60. No tā izriet, ka otrais pamats nav pamatots.

61. Visbeidzot, kas attiecas uz minētajām Pirmās instances tiesas kļūdām tiesību piemērošanā attiecībā uz veidu, kādā tā pārsūdzētā sprieduma 101.–103. punktā piemēroja neuzdotas lietvedības institūtu, jāpatur prātā, ka saskaņā ar vispārējiem principiem, kas kopīgi dalībvalstu tiesību sistēmām, kā Pirmās instances tiesa to pareizi norādīja pārsūdzētā sprieduma 100. punktā, tikai īpašos izņēmuma apstākļos atbildības pamatā var būt šis princips [10].

62. Šajā sakarā, pirmkārt, Pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma 101. punktā, manuprāt, pareizi noteica, ka prasītāja līgumisko pienākumu izpildi attiecībā pret *Helmico* nav pamata atzīt par brīvprātīgu iesaistīšanos cita lietās. Īpaši *Masdar* tiesības izbeigt savus līgumus ar *Helmico* noteikti nav pietiekamas, lai *Masdar* pakalpojumus klasificētu kā brīvprātīgus.

63. Otrkārt, tādu projektu pārvaldības kontekstā kā šajā lietā apskatītie attiecībā uz neuzdotu lietvedību nav nozīmes, vai Komisija būtu varējusi īstenot projektus pati, jo arī parastos apstākļos šādus projektus Komisija bieži īsteno nevis pati, bet ar līgumslēdzēju pušu palīdzību, kā tas ir šajā gadījumā. Līdz ar to Pirmās instances tiesa varēja pamatoti atsaukties uz Komisijas 1998. gada 5. oktobra vēstulē sniegto paziņojumu, ka tā

10 — Skat. iepriekš 46.–50. punktu.

"izmantos citus līdzekļus, lai nodrošinātu minētā projekta īstenošanu", lai parādītu, ka *Masdar* apgalvojums par to, ka Komisija nebija spējīga pārvaldīt attiecīgos projektus, bija nepareizs.

64. Visbeidzot, pārsūdzētā sprieduma 101. punktā paustais Pirmās instances tiesas apgalvojums par to, ka "lietveža darbība parasti tiek veikta, pārstāvamajam par to nezinot, vai vismaz tad, kad pārstāvamajam nav zināma nepieciešamība nekavējoties rīkoties", manuprāt, saskan ar neuzdotas lietvedības jēdzienu un stingrajiem nosacījumiem attiecībā uz tā piemērošanu.

65. Šo apgalvojumu, kas ir tikai viens no vairākiem iemesliem, kurus Pirmās instances tiesa minējusi 101. punktā, lai pamatotu savus secinājumus par to, ka nav izpildīti nosacījumi attiecībā uz civilprasību saistībā ar neuzdotu lietvedību, nevar atspēkot ar iebildi, ka var būt gadījumi, kad šo principu piemēro ar pilnvarotā ziņu kā *Masdar* minētajā piemērā par nopietni slimu, bet pie apziņas esošu personu, kuru trešā persona ved uz slimnīcu, kas acīmredzami nav salīdzināms ar aplūkoto lietu.

66. No tā izriet, ka trešās prasības pamatošanai izvirzītie argumenti nav pamatoti.

67. No iepriekš minētā izriet, ka pirmie trīs prasības pamati, kas izvirzīti pret Pirmās instances tiesas vērtējumu attiecībā uz nepamatotu iedzīvošanos un neuzdotu lietvedību, ir jānoraida.

2) Piektais prasības pamats, kurā tiek apgalvots, ka, noraidot prasību sakarā ar nolaidību vai atbildību par vainu, Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi kļūdu, uzskatot, ka *Masdar* nav iesniedzis pietiekamus argumentus

a) Galvenie argumenti

68. Ar savu piekto prasības pamatu *Masdar* apgalvo, ka, noraidot tā prasību sakarā ar tīšu vainu vai neuzmanību, Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi kļūdu, uzskatot, ka tas nav norādījis pietiekamus argumentus, ņemot vērā, ka šī lieta izriet jau no pašas situācijas, kurā Komisija īsteno piedziņas tiesības atbilstoši Finanšu regulai.

69. Tas apgalvo, ka, lai gan Komisija kopš 1998. gada oktobra zināja par *Helmico* veiktajām nelikumībām, pirmkārt, tā atļāva vai pat mudināja apelācijas sūdzības iesniedzēju pabeigt darbu un tad īstenoja savas piedziņas tiesības, atprasot no *Helmico* visus līdzekļus, kas saņemti saistībā ar līgumiem. Komisija zināja, ka tas izjauks *Masdar* apmaksas mehānismu, kas tika izveidots ar Komisijas ziņu un piekrišanu. Šādos apstākļos vienīgais iespējamais secinājums ir, ka Komisija, kurai bija rūpības pienākums, rīkojās nolaidīgi vai neuzmanīgi attiecībā uz *Masdar* kaitējošām sekām.

b) Vērtējums

70. Visbeidzot, *Masdar* apgalvo, ka atbildības apjoms par tīri finansiālu zaudējumu, salīdzinot to ar nosacījumiem par atbildību, kas noteikta Lielbritānijas tiesībās, par tīri finansiālu zaudējumu, Kopienu tiesību kontekstā esot jāpaplašina, ņemot vērā Komisijas īpašās piedziņas tiesības, jo esot skaidrs, ka sekas iekasēšanas rīkojumam būs atlīdzības neizmaksāšana nevainīgiem apakšuzņēmējiem. Pakārtoti tas būtu jāpaplašina uz šīs lietas īpašajiem apstākļiem.

71. Pēc Komisijas domām, *Masdar* sniegtie argumenti esot nepieņemami, jo tie apstrīd konstatētos faktus, un neatbilstoši, jo tie attiecas uz jautājumu, ko Pirmās instances tiesa neizskatīja. Tā norāda, ka Pirmās instances tiesa esot pareizi secinājusi, ka *Masdar* vienkārši nav pamatojis savus argumentus, un noraidījusi prasību saistībā ar vainu.

72. Vispirms ir jāatzīmē, ka *Masdar* prasījumi Pirmās instances tiesā saistībā ar tīšu vainu vai neuzmanību, kā tiesa to norādīja pārsūdzētā sprieduma 140. punktā, bija saistīti ar Komisijas rīcību tiktāl, ciktāl tā apturēja *Helmico* izmaksājamos maksājumus, ko *Masdar* neapstrīd šajā tiesvedībā. Attiecīgi pārsūdzētā sprieduma 140. un 141. punktā, uz ko attiecas piektais prasības pamats, Pirmās instances tiesa tikai pārbaudīja, vai Komisija, apturot *Helmico* izmaksājamos maksājumus, rīkojās neuzmanīgi vai ar tīšu vainu.

73. No tā izriet, ka tiktāl, ciktāl *Masdar* atsaucas uz iekasēšanas rīkojumiem, kas ir Komisijas lēmums, kurš ir jāatšķir no iepriekšējās maksājumu apturēšanas 1999. gadā, apgalvo, ka Komisija tādējādi galu galā esot

liegusi tam saņemt maksājumu no *Helmico*, un norāda uz citiem dažādiem lietas faktiem, kas nav tieši saistīti ar šo apturēšanu vai radušies no tās, *Masdar* argumenti, kā to pareizi atzina Komisija, ir neatbilstoši un nevar tikt ņemti vērā.

74. Tādējādi šī piektā pamata daļa ir jānoraida.

75. Kas attiecas uz apgalvojumu, ka Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 141. punktā norādot, ka *Masdar* savas prasības pamatošanai ir sniedzis nepietiekamu pamatojumu, vai kas attiecas uz šī pienākuma rašanos un apmēru, pirmkārt, ir jānorāda, kā tas izriet no šajā punktā minētajiem Pirmās instances tiesas apsvērumiem, ka šajā ziņā pamatota prasības pamata neesamība bija tikai viens no iemesliem, kura dēļ prasība sakarā ar vainu vai nolaidību tika noraidīta kā nepamatota. Tāpat Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka nav pierādīts, ka pastāv cēloņsakarība starp norādītā pienākuma pārkāpumu un minētajiem zaudējumiem. No tā izriet, ka pat tad, ja pastāvētu *Masdar* apgalvotais rūpības pienākums, tas pats par sevi neietekmētu Pirmās instances tiesas lēmumu noraidīt šo pamatu.

76. Otrkārt, lai gan var droši apgalvot, ka, veicot savus uzdevumus, Komisijai ir vispārējs rūpības pienākums, kas izriet no labas pārvaldības principa [11], un atkarībā no apstākļiem dažādi citi pienākumi, nav noteikts, ka tādā līgumiskā situācijā kā aplūkotais gadījums pastāvētu pienākums attiecībā uz trešām personām, kas tādos apstākļos kā šajā lietā aplūkotie atturētu Komisiju no izmaksājamo maksājumu apturēšanas. Tādēļ šī lieta nav pati par sevi saprotama, kā to apgalvoja *Masdar*, atsaucoties uz īpašiem apstākļiem, tāpat nevar *a priori* apstiprināt, ka Komisija rīkojās ar nolaidību vai neapdomīgi attiecībā uz *Masdar* kaitējošām sekām.

77. Tādēļ es uzskatu, ka attiecībā uz *Masdar* izvirzītajiem argumentiem savas prasības sakarā ar neuzmanību vai tīšu vainu pamatošanai Pirmās instances tiesa bija tiesīga uzskatīt, ka *Masdar* nav pietiekoši pamatojis savu prasību.

11 — Šajā sakarā skat., piemēram, 2004. gada 15. jūlija spriedumu lietā C-501/00 Spānija/Komisija (Krājums, I-6717. lpp., 52. punkts).

78. No tā izriet, ka piektais pamats ir jānoraida kopumā.

3) Sestais un septītais prasības pamats attiecībā uz Pirmās instances tiesas vērtējumu par to, ka Komisija nav sniegusi nekādas garantijas

a) Galvenie argumenti

79. Sestajā un septītajā pamatā *Masdar* apstrīd pārsūdzētajā spriedumā sniegto vērtējumu, kas bija iemesls *Masdar* prasības noraidīšanai attiecībā uz to, ka Komisija bija sniegusi garantijas, kas radīja tiesisku paļāvību.

80. Lai pamatotu šos pamatus, *Masdar*, pirmkārt, apgalvo, ka Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi kļūdu, atzīstot, ka nebija pierādījumu tam, ka garantijas, uz kurām atsaucās *Masdar*, tika paziņotas 1998. gada 2. oktobra sanāksmē. Atsakoties uzklausīt liecības par šīm garantijām pārsūdzētā sprieduma 143. un 149. punktā paskaidroto iemeslu dēļ, Pirmās instances tiesa nevarēja nonākt pie šāda secinājuma.

81. Otrkārt, *Masdar* apgalvo, ka Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi kļūdu, atzīstot, ka ir maz ticams, ka šādas garantijas tika sniegtas. Pirmās instances tiesas pamatojums šādam apgalvojumam esot nepareizs un nepilnīgs, jo tajā neesot ņemts vērā īpašais lietas konteksts, tajā skaitā *Masdar* tiesības izbeigt apakšuzņēmuma līgumu un Komisijas tiesības pārtraukt galvenos līgumus un izdot iekasēšanas rīkojumus. Turklāt, pēc *Masdar* domām, nav iedomājams, ka Komisijas un *Masdar* kopīgā griba, lai projekti tiktu īstenoti un *Masdar* saņemtu atlīdzību par darbu, kā tas minēts pārsūdzētā sprieduma 148. punktā, būtu radusies citādi, kā tādā vai citādā veidā sniedzot abpusējas garantijas.

82. Treškārt, *Masdar* apgalvo, ka Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 128. punktā atzīstot, ka tas, ka Komisija nebija sagatavojusi 1998. gada 2. oktobra sanāksmes protokolu, liecina par sanāksmes neformālo raksturu, un tādējādi tā nepamatoti esot izslēgusi iespēju, ka Komisija bija sniegusi minētās garantijas.

83. Visbeidzot, *Masdar* atzīmē, ka, pamatojoties uz to, nevar būt nekādu šaubu par to, ka Komisija bija sniegusi garantijas.

84. Turpretī Komisija apgalvo, ka ar šiem prasības pamatiem *Masdar* īstenībā cenšoties atgriezties pie faktu jautājumiem un tādēļ tie esot nepieņemami. Katrā ziņā Pirmās instances tiesa detalizēti pārbaudīja jautājumu, vai konkrētas garantijas ir vai nav sniegtas, un tās secinājumi par šo jautājumu bija pareizi.

b) Vērtējums

85. Pamatojot sesto un septīto pamatu, *Masdar* būtībā apstrīd Pirmās instances tiesas pārsūdzētā sprieduma 119.–130. punktā sniegto vērtējumu par to, vai 1998. gada 2. oktobra sanāksmē tika sniegtas garantijas, uz kurām atsaucas *Masdar*, apgalvojot, ka Pirmās instances tiesai, ņemot vērā visus lietas apstākļus, esot bijis jāsecina, ka Komisija patiesi ir sniegusi šādas garantijas.

86. Līdz ar to *Masdar* skaidri apstrīd Pirmās instances tiesas veikto pierādījumu novērtējumu attiecībā uz garantiju paziņošanu.

87. Jāatgādina, ka tad, ja ir iesniegta apelācija, Tiesai nav kompetences konstatēt faktus, ne arī — principā — izvērtēt pierādījumus, ko Pirmās instances tiesa ir akceptējusi, lai apstiprinātu šos faktus. Ja šie pierādījumi ir iegūti likumīgi un ir ievēroti vispārīgie tiesību principi un piemērojami procesuālie noteikumi, kas attiecas uz pierādīšanas pienākumu un rīkošanos ar pierādījumiem, tikai Pirmās instances tiesai ir jāvērtē, kāda nozīme piešķirama iesniegtajiem pierādījumiem [12].

12 — Skat. 2007. gada 22. novembra spriedumu lietā C-260/05 P *Sniace*/Komisija (Krājums, I-10005. lpp., 35. punkts), 6. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Deere*/Komisija, 22. punkts, un 2007. gada 25. janvāra spriedumu apvienotajās lietās C-403/04 P un C-405/04 P *Sumitomo Metal Industries* un *Nippon Steel*/Komisija (Krājums, I-729. lpp., 38. punkts).

88. Tādējādi šis tiesas vērtējums nav tiesību jautājums, kas ir pakļauts tiesas kontrolei, ja vien nav notikusi pierādījumu, kas ir iesniegti Pirmās instances tiesā, sagrozīšana [13].

89. Tā kā šajā lietā *Masdar* nav minējis vai katrā ziņā pamatojis Pirmās instances tiesā iesniegto faktu un pierādījumu sagrozīšanu, sestais un septītais prasības pamats ir nepieņemami tiktāl, ciktāl tie ir vērsti pret Pirmās instances tiesas veikto pierādījumu novērtējumu.

90. Turklāt, kas attiecas uz *Masdar* norādi par Pirmās instances tiesas pārsūdzētā sprieduma 143.–149. punktā minēto atteikumu uzklausīt liecinieka liecību par 1998. gada 2. oktobra sanāksmi, pirmkārt, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru jāatgādina, ka Pirmās instances tiesa vienīgā var spriest par iespējamo nepieciešamību papildināt informāciju, kas ir tās rīcībā par lietām, kuras tā izskata [14]. Tiesa ir īpaši atzinusi, ka pat tad, ja pieteikumā nopratināt liecinieku ir precīzi norādīti fakti, attiecībā uz kuriem ir jāuzklausa liecinieks, un iemesli, kuru dēļ viņš ir jānopratina, Pirmās instances tiesai ir jānovērtē, vai pieteikums ir piemērots prāvas priekšmetam, un vajadzība nopratināt uzaicināto liecinieku [15].

91. Tas ir tieši tas, ko Pirmās instances tiesa veica attiecīgajos tās sprieduma fragmentos, 148. punktā konstatējot, ka paredzētais liecības saturs katrā ziņā nebūs pietiekošs, lai pierādītu attiecīgo faktu, proti, ka pastāv garantijas no Komisijas puses attiecībā uz maksājumu *Masdar*.

92. Otrkārt, tiktāl, ciktāl *Masdar* šajā kontekstā šķiet ierosinām, ka pārsūdzētais spriedums ietver pretrunu starp atteikšanās iemesliem uzklausīt liecinieka liecības un vērtējumu, ka piesauktās garantijas nav sniegtas, šis apgalvojums ir nepamatots, jo,

13 — 1994. gada 2. marta spriedums lietā C-53/92 P *Hilti*/Komisija (*Recueil*, I-667. lpp., 42. punkts) un 2004. gada 7. janvāra spriedums apvienotajās lietās C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P *Aalborg Portland* u.c./Komisija (*Recueil*, I-123. lpp., 49. punkts).

14 — Skat., *inter alia*, 2001. gada 10. jūlija spriedumu lietā C-315/99 P *Ismeri Europa*/Auditoru tiesa (*Recueil*, I-5281. lpp., 19. punkts), 2004. gada 7. oktobra spriedumu lietā C-136/02 P *Mag Instrument*/ITSB (Krājums, I-9165. lpp., 76. punkts) un 2005. gada 28. jūnija spriedumu apvienotajās lietās C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija (Krājums, I-5425. lpp., 67. punkts).

15 — Skat., *inter alia*, 12. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Sniace*/Komisija, 78. punkts, un 14. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu apvienotajās lietās *Dansk Rørindustri* u.c., 68. punkts.

kā Pirmās instances tiesa to pareizi piebilda pārsūdzētā sprieduma 148. punktā, pušu kopīgā griba, lai *Masdar* īstenotu projektu un saņemtu atlīdzību par darbu, skaidri atšķiras no konkrētām Komisijas garantijām, ka tā *Masdar* izmaksās atlīdzību tieši.

93. No tā izriet, ka sestais un septītais pamats ir jānoraida.

4) Ceturtais prasības pamats, kurā tiek apgalvots, ka Tiesas apgalvojumi attiecībā uz prasības pamatiem saistībā ar nepamatotu iedzīvošanos un neuzdoto lietvedību, no vienas puses, un prasības pamatiem saistībā ar tiesisko paļāvību, no otras puses, ir pretrunīgi

a) Galvenie argumenti

94. *Masdar* pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā, pārbaudot tiesiskās paļāvības aizsardzības principa piemērošanu, esot atzinusi, ka stingrie nosacījumi tā piemērošanai nav izpildīti, lai gan Pirmās instances tiesa pamatā uzskatīja, ka Komisija pamudināja *Masdar* turpināt sniegt pakalpojumus (pārsūdzētā sprieduma 101. punkts) un ka *Masdar* un Komisijai bija kopīgs nodoms, lai *Masdar* īstenotu projektus un saņemtu atlīdzību par savu darbu (pārsūdzētā sprieduma 148. punkts).

95. Ar līdzīgiem argumentiem kā tie, kas izvirzīti iepriekšējos pamatos, tas apgalvo, ka 1998. gada 2. oktobra sanāksmē un/vai tai sekojošās apmaiņas ar Komisiju laikā esot noticis kaut kas, kas pamudināja *Masdar* turpināt sniegt pakalpojumus, kas ir noteikti tā apakšuzņēmuma līgumā ar *Helmico*. Lai gan šis "kaut kas" var neatbilst Pirmās instances tiesas lietotajai mērauklai attiecībā uz prasību sakarā ar tiesisko paļāvību pamatošanu, tas noteikti esot bijis pietiekoši iedarbīgs, lai pārliecinātu *Masdar* turpināt sniegt pakalpojumus, kas nozīmē, ka Pirmās instances tiesa nepareizi secināja, ka pieejamie pierādījumi neatklāj konkrētas Komisijas sniegtas garantijas, kas dod tiesības paļauties uz šādu prasību.

96. Papildus tas apgalvo, ka Pirmās instances tiesas lietotā mēraukla ir pārāk stingra un rada netaisnīgu rezultātu tādos gadījumos kā aplūkotā lieta. Tādēļ jābūt noteiktam, ka tādos apstākļos kā aplūkotajā lietā var secināt, ka ir sniegtas konkrētas garantijas.

97. Visbeidzot, *Masdar* apstrīd konstatējumu, kas sniegts pārsūdzētā sprieduma 103. punktā, ka, turpinot darbu pie projekta, tas uzņēmās komercrisku, ko var atzīt par parastu. Neviens saprātīgs uzņēmējs neturpinātu darbu attiecīgajos apstākļos, ja vien Komisijas rīcība nebūtu tāda, kas viestu šai personai tiesisku paļāvību, ka tai tiks samaksāta atlīdzība par pakalpojumiem.

98. Pēc Komisijas domām, šī pamata ietvaros izvirzītie argumenti ir nepieņemami un katrā ziņā acīmredzami nepamatoti.

b) Vērtējums

99. Pirmkārt, kas attiecas uz iespējamo pretrunīgumu starp Pirmās instances tiesas pārsūdzētā sprieduma 101. punktā sniegto konstatējumu, no vienas puses, un 148. punktā sniegto konstatējumu, no otras puses, prasība ir vismaz daļēji pamatota ar nepareizu 101. punkta izpratni, kurā Pirmās instances tiesa tikai norādīja, ka: "lietveža darbība parasti tiek veikta, pārstāvamajam par to nezinot, vai vismaz tad, kad pārstāvamajam nav zināma nepieciešamība nekavējoties rīkoties. Tomēr prasītājs pats apgalvo, ka tā izvēle turpināt darbus 1998. gada oktobrī tika izdarīta pēc Komisijas ierosinājuma".

100. Lasot šādā kontekstā, ir skaidrs, ka Pirmās instances tiesas apgalvojuma mērķis bija izcelt kontrastu starp *Masdar* prasību sakarā ar neuzdotu lietvedību un tā argumentu attiecībā uz tiesiskās paļāvības aizsardzību tādā veidā, ka Komisija drīzāk ierosināja tam turpināt sniegt pakalpojumus, nevis piekrita pēdējam argumentam. Turklāt *Masdar*, šķiet, netieši apliecina, ka Pirmās instances tiesa nepiekrita šim uzskatam, apgalvojot, ka tam bija jāsniedz ziņas par dažiem gadījumiem, kas pamudināja to turpināt darbu.

101. Katrā ziņā, pat ja Pirmās instances tiesa pamatā atzina, ka Komisija pamudināja *Masdar* turpināt sniegt pakalpojumus, kā to apgalvo *Masdar*, tad tas nebūt vēl nenozīmē, ka ir dotas konkrētas garantijas, kas pamato prasību sakarā ar tiesisku paļāvību.

102. Līdzīgi es jau esmu noraidījis prasību attiecībā uz pretrunīgu pamatojumu neatkarīgi no Pirmās instances tiesas vērtējuma pārsūdzētā sprieduma 148. punktā, ka *Masdar* un Komisijai bija kopīga griba attiecībā uz projektu īstenošanu.

103. Pārējie argumenti, kas sniegti ceturtās prasības pamatošanai, ir vērsti pret Pirmās instances tiesas vērtējumu, ka nekādas konkrētas garantijas netika sniegtas, kas, kā es jau teicu, ir apgalvojums sakarā ar faktu novērtēšanu, kuri paši par sevi nevar tikt apstrīdēti apelācijas tiesvedībā [16].

104. Šajā sakarā, kā to Komisija pareizi uzsvēra tiesas sēdē, pietiek atzīt, ka ir ļoti nepārliecinoši apgalvot, ka vienīgais izskaidrojums faktam, ka *Masdar* turpināja darbu, pat ja tādēļ uzņemtais komerciālais risks var tikt uzskatīts par augstāku nekā parasti, varētu būt tas, ka Komisija 1998. gada 2. oktobra sanāksmē un/vai tai sekojošās apmaiņas laikā sniedza garantijas, uz kurām *Masdar* varēja paļauties.

105. Tātad ceturtais pamats arī ir jānoraida.

106. No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka apelācijas sūdzība ir pilnībā jānoraida.

## VI — Tiesāšanās izdevumi

107. Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam, kas ir piemērojams apelācijas tiesvedībā saskaņā ar šī reglamenta 118. pantu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest *Masdar* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā *Masdar* spriedums ir nelabvēlīgs, tad tam ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

16 — Skat. iepriekš 87. un 88. punktu.

## VII — Secinājumi

108. Ar šādu pamatojumu es iesaku Tiesai:

1) apelācijas sūdzību noraidīt;

2) piespriest *Masdar* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.